

27 mai – Ziua Nistrului

În fiecare an, în ultima zi de duminică a lunii mai, conform Hotărîrii Parlamentului nr. 116, din 22.05.2008, în Republica Moldova este sărbătorită Ziua Nistrului, astfel aducînd un omagiu celui mai frumos rîu al țării noastre. În hrisoavele domnești Nistrul e atestat începînd din prima jumătate a sec. al XV-lea. Hidronimul a fost explicat etimologic prin radicalele indo-europene *dan-* „rîu” și *istr-* „curent repede de apă”, denumirea însemnînd la origine „rîul care curge repede”. Pe timpuri grecii antici și romanii cunoșteau acest rîu, numindu-l Tiras din latină Tyras semnificînd pur. În Evul Mediu de-a lungul lui trecea calea comercială de la Lvov spre Crimeea și Turcia. Cetățile mărețe, ridicate pe malul drept al rîului s-au păstrat pînă astăzi la Hotin (Ucraina), Soroca, Bender, Belgorod-Dnestrovsk (Ucraina).

Nistru este o importantă cale de navigație în partea de nord-vest a zonei din apropierea coastei Mării Negre. Rîul e obișnuit să prezinte un punct focal al activităților umane din toate timpurile și epocile. Ambele maluri ale sale au fost întotdeauna dens populate.

Rîul Nistru izvorăște din Carpații Ucraineni, din izvorul din nord – vestul pantei muntelui Rozluci, din preajma satului Volcie și se revarsă prin limanul Nistrului în Marea Neagră, la 35 km spre sud – vest de orașul Odesa. Lungimea rîului este de 1362 km, iar suprafața bazinului hidrografic este de 72100 km².

Cota de altitudine a izvorului constituie 870 m, gura - 1,0 m, căderea totală a rîului alcătuiește 759 m, media unghiului de înclinare a suprafeței este de 1,78 %, maxima - 39,0 % (la al 4-lea km de la izvor), minima – 0,1% la gura de vărsare.

Bazinul Nistrului este situat pe teritoriul a două țări: Ucraina și Moldova, avînd o formă ovală alungită cu strangulație, la intrare pe teritoriul Republicii Moldova, pe care îl străbate pe o lungime de 700 km, lățimea medie fiind de 120 km.

Albia rîului e deschisă, în unele locuri acoperită de arbori, iar malurile cursului inferior sunt acoperite cu vegetație. Patul albiei, în mare parte e pietros - pietrișul și prundișul nimerind în r. Nistru din afluenții Carpatici, iar mai la sud nisipo-mîlos, în locul de scurgere în liman este argilo-nisipos cu un strat semnificativ de mîl. Malurile sunt abrupte, cu altitudinea de 3-6 m, argiloase și nisipoase cu plaje nisipoase și de prundiș, acoperite cu iarbă, arbori și arbuști, în regiunea predeltaică – fiind joase, line, acoperite cu rogoz, stuf și pe alocuri cu arbuști.

În anul 1954 lângă un orășel nu prea mare – Dubăsari a fost construită o hidrocentrală. Barajul ei nu reglementează scurgerea Nistrului, dar totuși reține și acumulează apele. Mai sus de baraj a fost creat un lac de acumulare mare – Lacul Dubăsari, cu adâncimea de 14-18 m. Acum acest lac de acumulare e cel mai mare din republică, suprafața sa, cînd nivelul este mediu, constituie 5400 ha.

Rîul Nistru - principala arteră acvatică a Republicii Moldova, joacă un rol vital în aprovizionarea populației cu apă potabilă, în asigurarea necesităților agriculturii, industriei și în general, în dezvoltarea durabilă a țării. Concomitent, fluviul Nistru reprezintă sursa principală de aprovizionare cu apă potabilă a și unor localități ale Ucrainei, inclusiv a regiunii Odesa, sursa ce determină existența unor zone umede de importanță internațională, precum și starea ecosistemului Mării Negre.

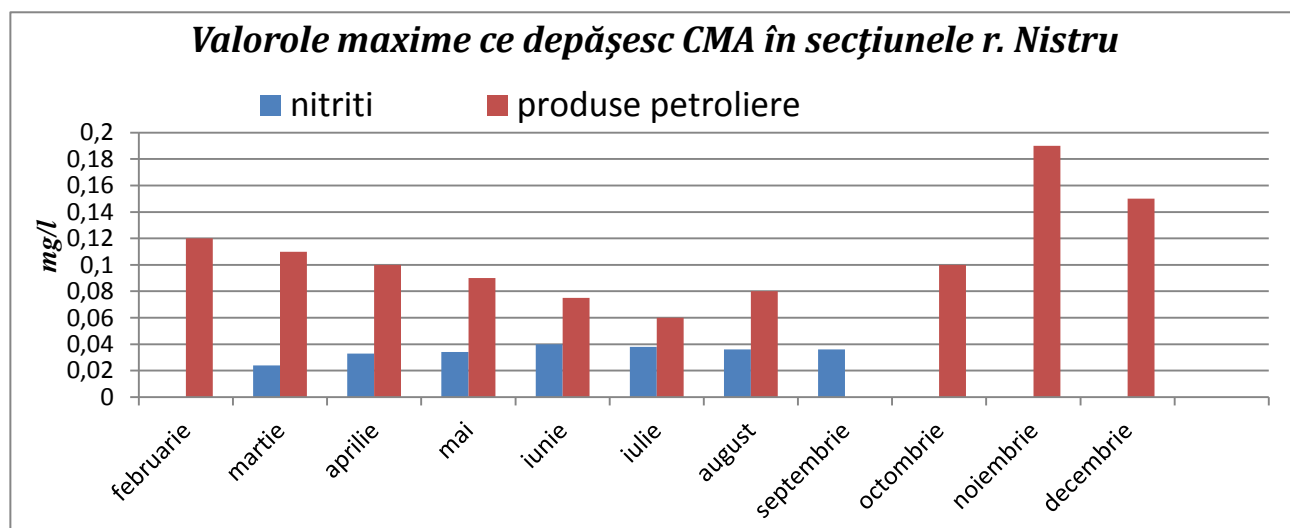
Un obiectiv important în menținerea echilibrului ecologic al râului este și monitorizarea calității apei r. Nistru, realizată în cadrul Serviciului Hidrometeorologic de Stat de către Direcția Monitoring al Calității Mediului. Monitorizarea calității apei r. Nistru a început în anii '60 ai secolului trecut, iar un caracter sistematic a obținut în anii '80, cînd s-au inițiat observațiile sistematice asupra caracteristicilor calitative și cantitative ale râului ca un obiectiv acvatic de primă importanță pentru țară.

Monitorizarea calității apei r. Nistru în anul 2017 pe teritoriul Republicii Moldova s-a efectuat în 8 secțiuni: s. Naslavcea, or. Otaci, s. Vasilcău, s. Sănătăuca, or. Vadul lui Vodă, s. Cremenciug, s. Olănești și s. Palanca, de unde s-au colectat probe conform Programului de activitate.

Conform acordului bilateral cu Ucraina, la punctele de monitoring or. Otaci și s. Palanca, trimestrial, se colectează în comun mostre de apă și se efectuează regulat schimbul de rapoarte de încercare cu rezultatele obținute.

De asemenea, conform “Programului de colaborare în domeniul monitoringului calității mediului” dintre Serviciul Hidrometeorologic de Stat al Republicii Moldova și Ucraina se efectuează schimbul trimestrial de informație, ce ține de calitatea apei r. Nistru în secțiunea s. Vasilcău (Moldova) și secțiunile în amonte și aval de or. Moghilev-Podolischii, (Ucraina).

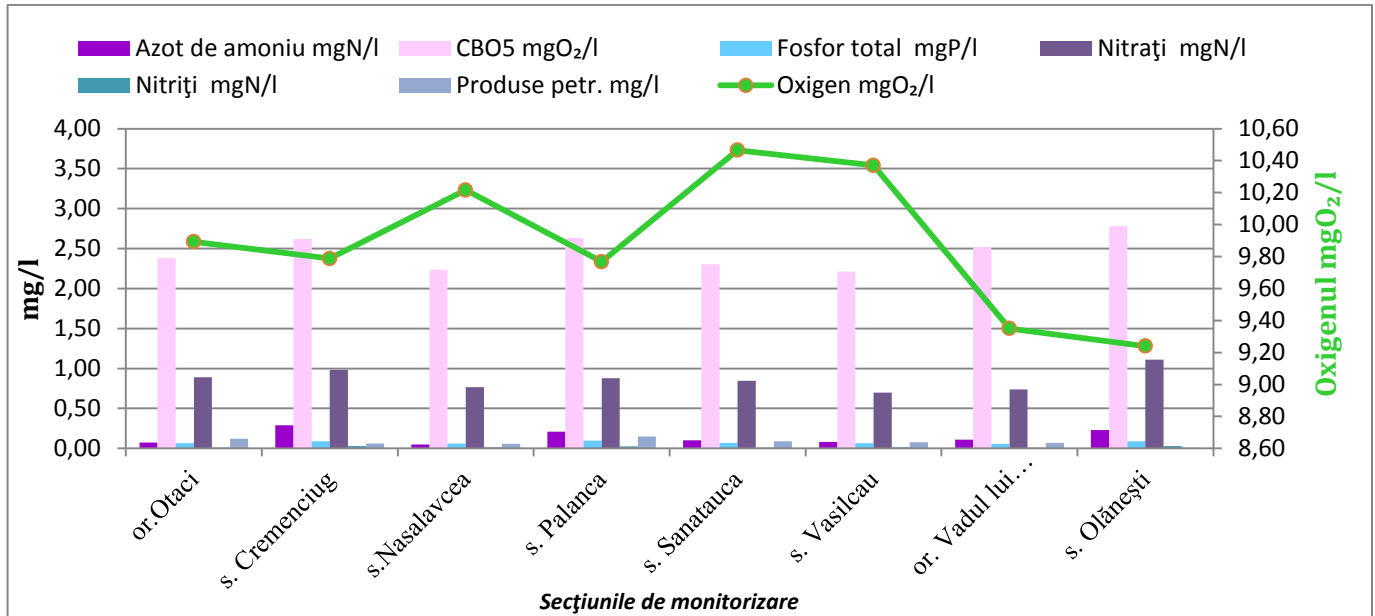
Pe parcursul monitoringului calității apei r. Nistru conform **parametrilor hidrochimici** se depistează un șir de depășiri, cele mai frecvente au fost cu produse petroliere și nitriți, cauză poluării fiind factorul uman - folosirea irațională a îngrășămintelor, care sunt spălate apoi în rîu, vărsarea deșeurilor și obiceiul prost la populație de a-și spăla autovehiculele în apele râului.

Cele mai mari depășiri ale CMA s-au înregistrat pentru:

- CBO₅ - 3,02 mgO₂/l secțiunea s. Palanca,
- ioni de amoniu – 0,52 mgN/l (1,3 CMA) secțiunea s. Cremenciug,
- nitriți – 0,040 mgN/l (2,0 CMA) secțiunea s. Olănești,
- produse petroliere - 0,19 mg/l (3,9 CMA) secțiunea or. Otaci,
- fenoli – 0,002 mg/l (2,0 CMA) secțiunea s. Naslavcea.

*Valorile medii anuale ale indicatorilor calității apei depistați
în r. Nistru, anul 2017*

În baza analizelor și evaluării rezultatelor obținute pe parcursul anului 2017, calitatea apei r. Nistru, în toate secțiunile monitorizate corespunde clasei a III-a (moderat poluată).

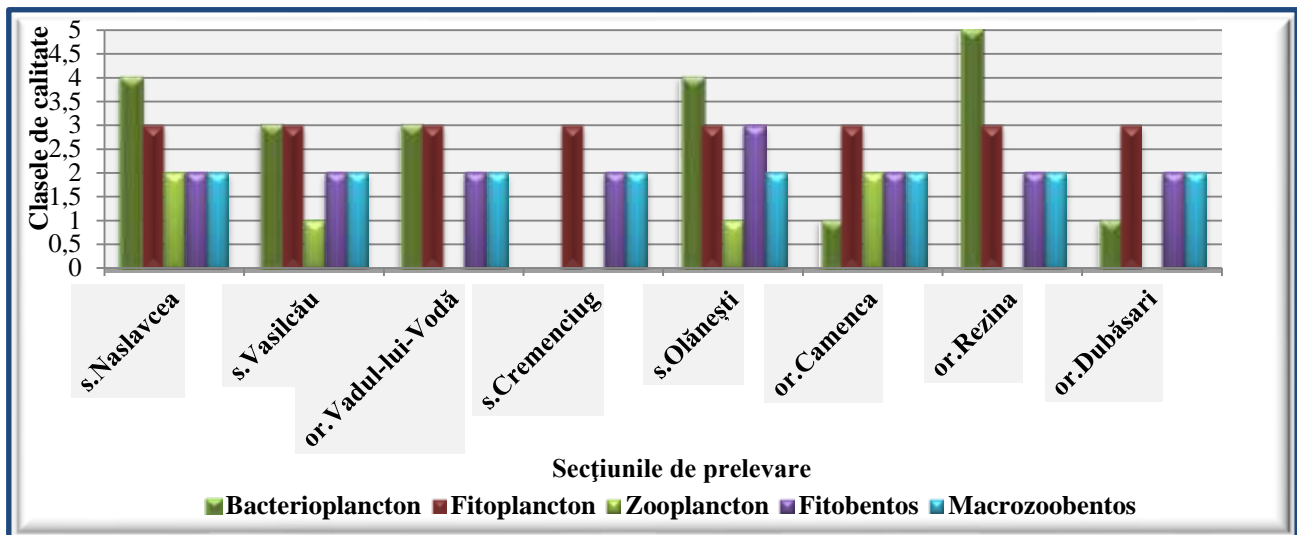
Pe parcursul monitoringului calității apei r. Nistru conform **parametrilor hidrobiologici** se constată că, în comparație cu anul precedent, în râu s-a micșorat conținutul microorganismelor

și substanțelor organice, nivelul de poluare a apei r. Nistru, conform parametrilor bacterioplanctonici n-a suferit schimbări esențiale în 4 secțiuni, s-a îmbunătățit într-o secțiune, s. Vasilcău, iar în secțiunea s. Naslavcea calitatea apei s-a înrăutățit. Comunitatea zooplanctonică și cea fitobentonice au caracterizat calitatea apei râului, ca bună (clasa a II-a). Comunitatea macrozoobentosului r. Nistru s-a evidențiat prin prezența din abundență a moluștelor amfipodelor și a insectelor. Conform comunității bentonice calitatea apei r. Nistru, în toate secțiunile analizate, s-a atribuit clasei a II-a de calitate, adică bună. În

urma analizelor efectuate putem menționa că calitatea apei r. Nistru ramâne influențată de deversările de apă, care sunt insuficient epurate sau care nu trec în general prin stațiile de epurare, ploile abundente care spală câmpurile agricole și pășunile animaliere, de asemenea de un șir de factori naturali.

Calitatea apei r. Nistru conform grupelor de elemente hidrobiologice pentru anul 2016

Acum, când știm toate acestea depinde de noi să protejăm apa din râul Nistru!

Sursa: internet

Eu, râul - acum sunt propria-mi albie
poți să mă treci cu talpa uscată,
dar numele nu mi-l uita.
Sunt râul care așteaptă ploaia,
ea va veni dinspre munte.
Sunt râu bătrân,
așează-te pe pietrele mele
și dacă crezi în mine

cântă-mi torentul învolburat și adâncile ape.
Din păduri sălbăticiunile vor veni să asculte
vorbește-le despre mine
cu buzele tale crăpate de sete
Cântă-mă,
tu care ai băut din apa mea
și ți-ai spălat ochii
spre a vedea.

Tadeusz Sliwiak

Direcția Monitoring a Calității Mediului

